

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 6 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) sprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven tedna in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 295.

V Ljubljani, v sredo 27. decembra 1899.

Letnik XXVII.

„Par nobile fratrum“.

V Celovcu izhajajoča nemškutarsko-liberalno-nacionalno-lutrovska »Bauernzeitung« je dne 5. decembra objavila nesramen članek o versko-zakladnem davku. Ob istem času je prinesel »Slovenski Narod« istotak članek z naslovom »Klerikalna bisaga«. Ne vemo, ali sta oba bratca zobala iz istih jasic, ali pa je »Slov. Narod« zajemal iz nemškutarskega lista. Celovski »Mir« je dal »Bauernzeitung«-i krepek odgovor, ki zasluži, da ga tu podamo tudi liberalnemu slovenskemu listu! Odgovor pravi:

V Celovcu izhaja list, ki mnogim liberalnim kmetom silno ugaja; na čelu nosi ta luteranski list naslov »Bauernzeitung« in liberalni kmetje, ki so navadno vsi zelo modri, ne v gospodarstvu, pač pa v gostilni, kedar so se ga nekoliko nalezli, trdijo, da je ta list za kmete, in če jih vprašajo zakaj? ti odgovorijo, ker je ta list za »pavre«. Ta list je res posebno pripraven za liberalne kmete; veliko pameti v tem listu navadno ni, ali pa je sploh čisto nič ni. Liberalni gosposki kmetje pameti tudi še nikoli niso iskali, iščejo pa kaj drugega, to je: hujskanje zoper duhovnike. »Bauernzeitung« je res za nekatere »pavre«, ne za tiste sicer, ki imajo še kaj vere, pač pa za tiste, ki imajo katerikoli vzrok izogibati se duhovnikov, in takih je žalibog pri nas veliko.

Ta sloveči list ima v zadnji številki zopet nekaj ljubeznivosti za duhovnike. Lutrovski list piše, da se je baje nekdanj ustanovil verski zaklad (Religionsfond), da bi se podpirale cerkve in revni duhovniki, nadalje, da se je v prid tega zaklada naložil davek bogatim škofom in samostanom, ki pa tega davka niso hoteli plačati in država ga od njih ni iztrjevala. Tako je menda izostalo 60 do 70 milijonov goldinarjev davka. »Kje je pravica«, pravi k temu lutrovski list; »kmetu se

vse razproda, če ne plača davka, prelatom pa se dovoli, da ne izpolnjujejo svoje dolžnosti. Zdaj je opat Treuinfels v državnem zboru predlagal, naj se ta davek zopet odpravi ter samostanom odpušči, kar so morali plačevati. In konec lutrovskega krščanskega nauka v časniku za »pavre« je: te gospode so ljudje sami volili, ne volite jih zopet!

Izmed učene gospode omenjenega lista nikdo ne bere, ker je preneumen; liberalnim kmetom pa je lutrovski nauk kakor evangelje in vedno bolj se zavzemajo sovraštva do duhovnikov. List za kmete je skrajno slaboumen! Dokaz:

1. On ne ve, kaj je verski zaklad, on ne ve kdaj in zakaj se je ustanovil. Pod cesarjem Jožefom je država vzela zase 732 najbolj bogatih samostanov na Avstrijskem; premoženje se je kolikor mogoče napravilo, kar se pa napraviti ni dalo, imenovali so verski zaklad. Lutrovski list pa pravi: to je zaklad, ki se je ustanovil duhovnikom v podporo! Torej kdor si prisvoji, kar ni njegovo, stori to drugim v — podporo!

2. List za liberalne kmete potem razlaga ta davek, češ: duhovščina, ki ima dohodkov od 10 do 20 tisoč, plača 1½%, od 20 do 40 tisoč, plača 3%, od 30 do 40 tisoč plača 4%, od 80 do 90 tisoč plača 8%. Tudi to ni resnično; škofje plačajo od dohodkov, ki jih imajo čez svojo »menzo«, to je čez mejo, ki jim jo je postava določila, 7½% davka, samostani pa morajo od letnega prebitka celo 2½% državi oddajati. Tako dotični lutrovski list tudi te postavne ne pozna.

3. List za liberalne kmete sumniči duhovnike, da so pri tem davku državi odtegnili davka 60 do 70 milijonov. Sovražniki duhovnikov so proračunali, da mora ta davek državi nesti na leto 1 milijon 300 000 gld.; 25 let se ta davek pobira in luteranski list trdi, da se je državi odtegnilo 60 milijonov. Vidiš prijatelj, kako je ta go-

spoda »kunštna«, 25krat 1½, milijonov je pri njih kar 70 milijonov. Ko bi cerkve in samostani ničesar ne bili plačali, bi to ne bilo mogoče, a znano je, da so do zadnjih let plačali čez 700.000 na leto. Ker pa zdaj zemljišča ne nesejo več nič dobička, se je ta davek tako znižal, da ni vredno ga pobirati, zato se je stavil v državnem zboru predlog, naj se odpravi! Vprašamo, ali je pravično, da se davek odpravi, ki so ga bogati ljudje, škofje in samostani plačevali?

Samostani in škofje plačajo davke, kakor vsak drugi državljani, liberalci pa so jim naložili še jeden davek več, in sicer davek, ki je tako hud, da se opravičiti ne dá. Naložili so samostanom, da morajo dve tretjini letnega dobička oddati državi. Kaj pa porečeš ti kmet, če bi napravili postavo, ki pravi, če si v letu 300 gold. prigospodaril, moraš 200 gold. vrh svojih davkov oddati državi, ki ti pa ne plača ničesar nazaj, če drugo leto prideš za 300 gld. v škodo! Na vsem svetu nikjer ni tako krivične postavne za kmete, ali se sme potem tako postavo naložiti samostanom? 10% je strašen davek! Če oče umre in otroci morajo od 4000 gld. dedščine 400 gld. plačati davka, se jim plačilo zdi neznosno, in vendar se plačuje le pri smrti lastnikov.

7½% je nekoliko manje, to pa naj bi škofje vsako leto plačevali od tega, kar imajo čez svojo postavno »menzo«, to je čez postavno plačo in sicer zraven drugih navadnih davkov! Postavna plača za škofa je blizu 12.000 gld. Čudno veliko, kaj ne? Ali prijatelj ne veš, da morajo škofje vzdrževati svoj škofijski urad, svoje kaplane, oskrbnike itd. Smelo trdim, da jih samo uradi stanejo več nego znaša postavna »menza«. Kar imajo več, kar jim je torej na razpolaganje, to postava obloži z davkom 7½%, t. j. od 1000 gld. plačuje 75 gld. davka! Ali je to pravično? Mi tirjamo v državi za vse enake pravice in dolžnosti

LISTEK.

Štiridesetletnica književnega delovanja Ivana Tkalčiča.

Iz Zagreba, 15. decembra.

14. decembra je slavil prebendar prvostolne cerkve zagrebske Ivan Tkalčič svojo štiridesetletnico književnega delovanja. Proslava je bila skromna kakor je pisatelj sam skromen, vendar pa so čestitala vsa učena društva in izkazala čast možu, ki je delal celih štirideset let na književnem polju le na korist in slavo glavnega mesta Hrvatske in hrvatskega naroda. Ker je že letošnji »Dom in Svet« opisal prav lepo življenjepis učenega jubilarca, ni nam potrebno, da ponavljamo, kar je tam napisano, nego hočemo omeniti le njegovih zaslug kot hrvaškega zgodovinarja.

Ivan Tkalčič je Zagrebčan, pa ga je zategadelj v njegovih zgodovinskih študijah zanimala najbolj prošlost glavnega mesta Zagreba. Njegova prva študija se je tikala ravno Zagreba, in od tega časa pa do dandanes je bilo raziskovanje zgodovine zagrebskega mesta njegova glavna naloga,

premda je pisal tudi še mnogo drugih učenih razprav iz hrvatske politične in cerkvene zgodovine. Kot arhivar akademije je imel zgode, da je preiskal in proučil mnoge listine ne samo v Zagrebu, nego tudi po dalmatinskih arhivih, kamor ga je akademija poslala. Ivan Tkalčič se je tako ugloobil v te listine, da mu je vsaka točno poznata, a po svojih vestnih študijah jih je tako na tanko in kritično proučil, da se more smatrati dandanes najtočnejim poznavateljem historičnih virov za hrvatsko zgodovino, in sicer vseh listin, naj si bodo pisane z latinico ali pa z glagolico. Tkalčič je v tem pogledu tako točen in vesten, da ga tuji zgodovinarji navajajo v svojih delih kot najbolj zanesljivi izvor poleg pokojnega Račkega. In mož tako izurjen se je lotil posla ter začel izdajati učena dela. Najpreje je izšla zgodovina zagrebske prvostolne cerkve zraven znamenitih izvirov »Monumenta episcopatus zagrebiensis«. Ta zgodovina obsega velik del kulturne in politične zgodovine hrvatskega naroda ter se ne more dosta preceniti od vsakega, ki se bavi z raziskavanjem hrvatske prošlosti. A kot sina zagrebskega ga je zanimala posebno zgodovina tega mesta. Že pri sestavljanju zgodovine zagrebske stolne cerkve je imel zgode

baviti se z listinami, ki so se tikale mesta, a kasneje se je odločil vse te listine zbrati v sistematično zbirko in na temelju njenem napisati zgodovino. To je bila srečna misel, katere se je Tkalčič čvrsto držal ter jo tudi oživotvoril. Leta 1881. je izšla zgodovina Zagreba do XVI. veka na temelju listin, ki jih je pisatelj proučil. Seveda s tem delo še ni bilo končano. Učeni zgodovinar je želel, da se izdado tudi listine v prepisu po njegovem razlaganju. Za tako delo pa je treba denarja. Zagrebsko mestno zastopstvo se je odločilo žrtvovati v to svrhu, kolikor je bilo potrebno. In tako so začeli izhajati debeli zvezki pod imenom: »Monumenta historica liberae reginae civitatis Zagrabiae, metropolis regni Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae«. Prvi zvezek je izšel l. 1889., kateremu so sledili še štirje, a šesti pride še letos na svetlo. Vsakemu zvezku je spredaj v glavnih potezah sodržaj gradiva, ki se nahaja v listinah, v prav razumljivem obliki, da ga more razumeti tudi oni, ki se sicer ne razumi v učene razprave. V teh zvezkih se pa ne nahaja samo politična zgodovina nego tudi kulturna, pravna in prosvetna. V tem obliki do zdaj nima še nobeno mesto v naši državi napisane svoje zgodovine, pa je s tem svojim

in zdi se nam, da se ne sme jednemu stanu, akoravno bi bil duhovski, dvakrat toliko davka nalagati, kakor drugim.]

Obložite bogatine z davki, a obložite vse, in ne samo duhovnike, obložite z davki židomilijonarje, vzemite magari tem vsako leto dve tretjini dohodkov, ki jih sami niso rabili! A — tukaj obmolknite lutrovski list — židom ne, to ne sme biti. Židi so bili vedno najboljši podporniki liberalnih časnikov, in zato so zvezani med seboj in drže vkup, kakor smola.

Luteranski list za liberalne kmete ume svojo nalogo: »Denar sveta vladar«, pravimo, in tudi duhovniki brez denarja ne morejo biti. Škofje bi brez denarja ne mogli zidati semenišča za revne kmečke sinove in samostani bi morali, če se jim jemlje dvetretjini dobička, s časom priti v konec. Zato pa hoče lutrovski list, da bi se duhovščina tako obložila z davki, da bi v nekaterih letih niti nobena cerkev, niti nobena fara več premoženja ne imela. In to so hoteli doseči po — postavni poti. Duhovniki so doslej plačevali težki davek, a menda ne vsi. Bil je n. pr. nek škof, ki je rekel: »jaz ne plačam nič, ker davek ni pravičen, vzemite mi s silo!« A s silo mu vzeti premoženje, cesar ni pripustil. Ali je dotični škof vestno ravnal? Da! Vsakrati duhovnik, ki nastopi kako faro, priseže, da bo čuval nad cerkvenim premoženjem, da se kaj po krivici ne izgubi. In če zdaj država duhovniku naloži davek, ki ga drugi ne nosijo, z očitnim namenom, da hoče cerkveno premoženje polagoma popolnoma nase potegniti, ali potem more duhovnik z dobro vestjo dotični davek odračunavati kot potrpežljiv državni uradnik. Morebiti ne, in morebiti je bil oni škof na pravih apostolskih tleh, ki je rekel, če hočete kaj imeti, vzemite s silo, jaz vam cerkvenega premoženja ne morem oddajati, ker sem cerkvi prisegel, da ga bom varoval.

Nadalje pa bi te, kmečki bralec, prosil, da umi dobro, kaj je cerkveno premoženje? To-le premoženje pride vsem rodovom v prid, vzlasti pa sinovom nižjih stanov; to-le premoženje služi tudi v prvi vrsti občni koristi. Kako bi bilo n. pr. mogoče v Celovcu zgraditi Marijanišče, kjer se vzdržuje 160 kmečkih fantov, ko bi škofa ne bilo, ki je pripravljen žrtvovati vse v blagor svojih vernikov?

Tak davek tudi ne more nič nesti; sprva je nesel čez 700.000 gld., pozneje nekoliko čez 200.000 gld. Kako to? Da, lahko umevno je! Če bi kmetom naložili davek, da morajo od letnega dobička dve tretjini dajati državi, prepričani smo, da bi v par letih nobeden ne imel več nobenega dobička. Danes se veliko lažje potrosi, nego prihrani; treba je veliko skrbeti, veliko varčnosti, veliko zatajevanja, če si kdo kaj prihrani. Če bo pa prihranjenega denarja dve tretjini vzela država, potem nobeden ne bo več hotel biti varčen, tudi samostani ne! Taka postava je torej nesmisel. Utemeljiti se tudi vzrok ne more: S tem denarjem hočejo zboljšati plačo slabo plačani nižji duhovščini. Ustanove se morajo rabiti za tisti

delom postavil Tkalčič svojemu rojstnemu mestu najlepši in najdostojnejši spomenik. Delo seveda še ni končano, dovršeno je še le do polovice 16. stoletja, premda ima pisatelj gradivo zbrano tudi že za daljne zvezke, kateri bodo izšli zaporedoma, ako Bog podeli našemu učenjaku zdravje.

Premda je Ivan Tkalčič v vsakem pogledu skromen ter se v javnosti nikjer ne iztiče, vendar mu je na srcu napredek hrvatskega naroda. On je privrženec ilirskih idej, zauzet za slobodo in samostalnost hrvatskega naroda. Kot pobožen duhovnik veruje tudi v lepšo bodočnost svoje domovine, ki mora doseči vse svoje pravice, ki jej pripadajo. V razgovoru je ves oduševljen za hrvatstvo. A trebaš li kakšnih podatkov za hrvatsko zgodovino, obrni se na-nj, pri njem jih gotovo dobiš. Zato se pa tudi zglašajo pri njem ne samo domači nego tudi tuji zgodovinarji, katere sprejema s pravo hrvatsko gostoljubnostjo.

Temu velikemu učenjaku in odličnemu Hrvatstvu čestitajo tudi Slovenci k njegovemu štiridesetletnemu književnemu delovanju, ter žele, da bi ob proslavi petdesetletnice bilo gotovo njegovo najmileje delo, za katero je žrtvoval toliko časa, zgodovina kraljevega Zagreba.

namen, za katerega so namenjene. Število ljudstva raste, zidajo se šole, treba bi bilo duhovnikov. Te pa naj ljudstvo, ki jih potrebuje, tudi vzdržuje. Ne gre, da bi se druge stare ustanove porabile v ta namen. Dolžna je država dati plače tudi tistim duhovnikom, ki ne živijo od starih ustanov. Če tega ne bodo storili, izginila bo duhovščina.

Torej ponavljamo: 1. Ni resnično, kar piše lutrovski list o verskem zakladu,

2. ni resnično, kar piše o davkih za verski zaklad,

3. ni resnično, kar piše o davčni svoti,

4. ni resnično, da bi duhovniki ne plačevali davkov, ki jih nosijo vsi,

5. resnično pa je, da se mora tudi duhovnik braniti, če se njemu samemu naloži davek, ki ga noben drugi stan nima. Pravično je, da se tak davek odpravi: vsem enake pravice, vsem enake dolžnosti. To hočemo, in če se tedaj obdačijo velika premoženja, potem iščimo davka pri židovskih milijonarjih in ne na posestvih redov, prostnij in duhovnikov. Pri židih bi bilo več kaj dobiti, a tem nasproti so liberalci ponižni in — molče.

—c.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. decembra.

Božično ministerstvo, kakor imenujejo listi novo prehodno Wittekovo uradniško ministerstvo, je v soboto nastopilo svojo vlado in se predstavilo vladarju. Nova vlada mora rešiti samo dve glavni nalogi: rešiti mora s pomočjo paragrafa 14 državne potrebe in pripraviti pot novi stalnejši koalicijski vladi. Prva naloga kajpada ni težka, kajti podpisati je le treba dotično naredbo na podlagi § 14.; kočljivejša pa je druga. Predno more pričeti z reševanjem druge naloge, mora spraviti mej seboj Čehe in Nemce, odstraniti mora prepir mej tema dvema narodoma, ustreči mora češkim zahtevam, ne da bi se zamerilo Nemcem in narobe, z drugo besedo: dovršiti mora to, kar se ni posrečilo njegovim prednikom Badeniju, Thunu, Gautschu in Claryju. Ako se Witteku posreči to proti pričakovanju, potem se dolgo ne bo ločil s svojega sedanjega mesta, ostal bi na definitivnejši ministerski predsednik izmed vseh dosedanjih mož. Člani nove vlade so sicer možje, ki v splošnem vsaj v prvem hipu ne bodo nikjer zadeli ob prevelik odpor, ker niso ravno preveč »prononsirani«, a za rešitev druge naloge bodo težko imeli potrebnih zmožnosti.

Deželni abort bodo neki zborovali samo dva dni, da rešijo budgetni provizorij. V drugi polovici meseca januarja se snidejo potem k daljšemu zasedanju, ko bode zaključeno delegacijsko zasedanje. Ker bo državni zbor miroval bržkone dalje časa, vsekako do srede februarja, bodo imeli deželni zbori dovolj časa za rešitev svojih zadev.

O češko-nemški spravi, s katero se prične morda že tekoči teden, se vrši razgovor v vseh javnih krogih in v vsem avstrijskem časopisju, najbolj se seveda pečajo s tem vprašanjem češka in nemška glasila. Že takoj spočetka se pa razvidi, da kažejo češki krogi najresnejo voljo za konečno prepotrebno spravo, popustiti so voljni v vsakem oziru, da se jim le izpolnijo njih glavne zahteve, temelječe na popolni enakopravnosti. Te misli je te dni mej drugimi izražal tudi bivši finančni minister dr. Kaizl, ki je objednem izražal tudi nado, da se tekom zasedanja češkega deželnega zbora doseže popoln uspeh. Seveda moramo poudariti, da spada dr. Kaizl mej najzmernejše češke kroge, da tedaj ne more govoriti v imenu radikalnih elementov, še manj pa v imenu nespravipljivih, po neomejenem gospodstvu koprnečih nemških zastopnikov. Vlada bo seveda poskušala vsa mogoča sredstva v dosego svojega namena, toda resno je dvomiti, da bi mogla najti še kako sredstvo, ki bi je njene prednice še ne bile preskusile. Prvo in zadnje upanje je in ostane jezikovni zakon, a če ga vlada prikroji po programu desnice, ne bodo z njim zadovoljni Nemci, ako bo pa podlaga binkoštni program, je sprava izključena že a priori.

†. **Post. Schlesinger**. V nedeljo zjutraj je umrl v Pragi načelnik nemško-liberalnega kluba v češkem deželnem zboru, dež. odbornik dr. Ludovik Schlesinger po kratki bolezni, v 61. letu svoje dobe. Mož je nastopil 1897 Schmejkalo

politično pot in od tedaj vodil češko-nemške liberalce in imel v stranki sploh izreden vpliv. Z radikalcem dr. Schlesinger ni hotel iti in se je radi tega seveda grozno zameril tem narodno-zagrizenim radikalnim elementom. Pokojni dr. Schlesinger bi bil igral pri sedanjih spravih pogajanjih zelo važno ulogo. Zastopal bi bil odločne zahteve čeških Nemcev, a nikdar bi ne bil odobril nemško-radikalnih zahtev.

Angleški vladni krogi imajo zelo slabe božične počitnice, kajti vesti, ki prihajajo z bojišča, jim ne morejo pripraviti veselih dni. Mesto pričakovanega slavlja se množe vesti o demisiji posamnih članov angleškega kabineta. Govorili so najprej o demisiji celega kabineta, potem o odstopu posamnih oseb. Toda te vesti neki niso resnične. Res je sicer, da se s Chamberlainom vred žele umakniti s pozorišča vsi člani angleškega kabineta in to čim preje mogoče, toda priklenjeni so k ministerskim sedežem. Ljudstvo in tudi kraljica sama hoče, da vztraja Chamberlain s tovariši na svojem mestu in dovrši delo, ki je je pričel. Na svojo odgovornost so pričeli vojsko in na svojo odgovornost naj jo tudi končajo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. decembra.

(Javno predavanje.) Danes točno ob 1/8. uri zvečer predava v veliki dvorani »Katoliškega Doma« č. g. Anton Koblar. Vstop prost. Uljudno vabimo k predavanju velecejenjene udeležnike socijalnega kurza »Gospodarske zveze«. — Odbor »Slov. kršč. soc. zvez«. —

(Prezentiran) je za župnijo Slavina č. g. Matija Prijatelj, župnik v Strugah.

(Umrli) je na Igu ondodni župnik g. Jakob Dolenc po dolgi vodenični bolezni. — Pogreb bo v petek ob desetih. — R. I. P.

(Imenovanja.) Poštni oficijal Edv. Niederkorn v Trstu in Fr. Leeb v Ljubljani sta imenovana poštoma kontrolorjema. — Gdč. Fl. Perhanc iz Ljubljane je imenovana za podučiteljico v Borovljah na Koroškem. — Herm. Kukla, dosedaj knjigovodja v Majdičevem valjenem mlinu v Jaršah, je imenovan magazinerjem pri ljublj. vodovodu in elektrarni.

(Prvi Slovenec v štajarskem dež. šol. svetu!) Pod tem naslovom so narisali v ponedeljek nemški štajarski žurnalisti nemškemu občinstvu na steno velikega »bav-bava«, ki bo strašil nekaj tednov po predalih njihovih listov. Minister Bernd je imenoval ravnatelja mariborske gimnazije dr. Glowackega v štajarski deželni šol. svet. »Kar svet stoji, se še kaj tacega ni prigodilo,« kliče »Grazer Tagblatt«. Nam se tudi kaj tacega zdi, pa se bodo štajarski Nemci morali že še navaditi na take »nesreče«.

(Državni poslanec dr. Krek) je v nedeljo na shodu »Slovenskega katoliškega del. društva« poročal o položaju. Opisal je spletke Claryjeve, razdvojiti desnico in še posebej slovenske zastopnike, osvetlil je »uradniška ministerstva«, položaj države, naše dežele in najnovejše bojne fraze slovenskih naprednjakov. Z ozirom na sedanji položaj v državi je dokazoval, da je po padcu Claryjevega ministerstva dolžnost jugoslovanskih zastopnikov, težiti po slogi v svojih vrstah, delati na to, da pade sedanje uradniško ministerstvo in da se osnuje koalicijsko ministerstvo. K poslančevemu poročilu se še povrnemo jutri.

(Ljubljanski obč. svet) ima 29. event. tudi 30. t. m. izredni seji, v katerih se bo mej drugim vršila razprava o mestnem proračunu za prihodnje leto.

(Trgovska in obrtna zbornica) ima danes popoldne ob 2. uri redno javno sejo v mestni dvorani.

(Iz Dobrépolj.) »Iskrenemu prijatelju« Franc Žnidaršiču iz Zdenkevasi na njegovo »Poslano« v »Narodu« z dne 23. t. m. na znanje: Vaše poslano sem bral. Dolgo je trpelo, predno ste odgovorili na dopis v »Slov.« z dne 29. novembra; skoraj štiri tedne je bilo treba tuhtati. Napoved o obiskani naši kleti se vzame na znanje. Ali se učite za dacarja? — Morda se Vam je očitala nepoštenost? Kdo neki more misliti beroč dopis v »Slov.« na »kako ukradeno blago«. Oh, nihče ne; to Vi hočete, da bi se mislilo. Jaz sem le mislil na neki nered. Ali ni Vam glavarstvo že ta mesec grozilo s politično eksekucijo, ako ne...? In Vi morete reči komu lažnik, Vi, župan

videmski, ki ste vedoma poročali lažljivo o kmetijskem društvu okrajnemu glavarstvu . . . In Vi govorite o »petjotu«. Vi . . . Ej, porednež, Vi se šalite! . . . In tožili boste? . . . Tožite! . . . In storili bodete korake, kar zna imeti za mene slabe posledice? Ali bodo to prvi koraki? Le na noge! Pozabili ste, kdaj smo Vas vlekli iz blata? Ali ste pozabili ono brzovajko iz Dalmacije? Tako prijatelj. Kakor vidite, se najina pota nikjer, nikjer ne križajo. Razpor si delate sami! Drgnete se ob društvo, katero Vam ni nikakor na poti. Ogibajte se nas, kakor se mi Vas, pa smo prijatelji. Saj sovražite me morda ne. Dovtipe o »Katoliški podlagi« pa spravite, morda Vam pridejo kdaj prav. Dopisovalec »Slov.«

(Slovensko gledališče.) V četrtek, dne 28. t. m. igra se prvič na slovenskem odru klasična igra, Shakespearejev »Hamlet« in v soboto dne 30. t. m. pa se poje prvič mojstrska opera, Straussov »Netopir«.

(Družbinski večer »Slovenske krščansko-socialne zveze«) se je tudi včeraj vršil, kakor vedno, ob ogromni udeležbi v veliki dvorani Katoliškega doma. Došlo je na družbinski večer tudi mnogo gostov, udeležnikov socialnega kurza »Gospodarske zveze«, iz Štajerske, z Dolenjskega in Notranjskega, katere je pozdravil društveni tajnik. »Zvezin« tamburaški klub je včeraj po dolgem odmoru zopet nastopil. Navdušena pohvala bodi mu bodrilo k vztrajnosti! Oglasili so se sveži glasovi pevki, ki so morale dodati vsled vsestranske pohvale lepo vrsto točk. Gospod Virens je spretno deklamoval »Pevčevo kletev«, na kar je dramatični odsek predstavljal Kržičovo igro »Zamujeni vlak«. Igralcem se je poznalo, da žrtvujejo z veseljem mnogo ur, da se vedno izbornou nauče svojih vlog, pa jih tudi predstavljajo vedno popolnejši. Kupletji, katere je pel g. Mihajlovič o »škofovem konviktu« in raznih domačih zadevah, so se nekateri morali ponavljati. Tako osóljenih kupletov pa tudi že davno nismo čuli! Gospodična Vidali je deklamovala Hribarjevo pesem »Brat Pavel« brez najmanjšega pogrška. Vse je občudovalo izboreni spomin gospodične. Upati je, da z izrednim svojim darom še večkrat blagohotno pomaga pri sličnih prireditvah. Gospod dr. Janežič spomnil se je godu navzočnega očeta krščansko socialne organizacije, dr. Jan. Ev. Kreka, ter mu napil ob gromovitih ovacijah. Gospod poslanec se je zahvalil, slaveč v svojem govoru slovenske ideale, katerim ostanimo vsi zvesti. Ob prosti zabavi ostalo je občinstvo še dolgo skupaj. »Zveza« je lahko zadovoljna z uspehom. Pridobila si je zopet mnogo simpatij.

(Socialni kurz »Gospodarske zveze«) se je danes dopoldne pričel v veliki dvorani tukajšnjega »Katol. Doma«. Udeležnikov je okolu 90. Dopoldne je najprej predaval predsednik »Gosp. zveze« g. dr. Ivan Šusteršič o pravnem življenju zadrage, potem je predaval ravnatelj Sajovic o knjigovodstvu. Popoldne ob 2. uri se je nadaljevalo predavanje o knjigovodstvu, okolu 4 ure pa je pričel govoriti dr. Krek o Raiffeisnovih posojilnicah.

(Društvo »Gospodinska šola«) bo imelo svojo glavno skupščino dné 30. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih (Rimska cesta št. 9.) — K obilni udeležbi vabi odbor.

(Božičnica ljublj. prostov. gasilnega društva) se je vršila sinoči v »Mestnem domu« ob obilni udeležbi na vsestransko zadovoljnost. Obširneje poročilo smo radi tesnega prostora morali odložiti za prih. številko.

(Nesreča na železnici.) V soboto zjutraj trčila sta v Kalsdorfu na Štajarskem dva tovarna vlaka. Ponesrečila sta se lahko kondukterja Franc Ehrlich in Franc Kocbek. Železniška proga je bila pri tem tako poškodovana, da so poštni vlak, ki je privozil iz Trsta, morali dalje časa zadržati v Mariboru. Pošta z Dunaja je imela skoro celodnevno zamudo. — Štiriindvajset ur po tej nesreči se je zopet v Kalsdorfu primerila še groznejša nesreča. V nedeljo ob 4. uri zjutraj priletel je brzovlak iz Trsta v tovarni vlak. Vtisek je bil strašen. Preplašeni potniki so skakali skozi okna. Ranjeni so bili skoro vsi potniki, toda k sreči ne nevarno. Hujše pa se je godilo — službujočemu oboju. V ambulančnem vozu je stisnilo tramovje poštne kondukterja Statkeja tako, da so mu

noge večkrat zlomljene. Peč se je prevrnila in ogenj se je hipoma razširil po poštnih žakljih. Nihče se ni upal v voz. Statkejeve noge so že pričele goreti. V največji sili je svojemu prijatelju prišel na pomoč lokomotivni vodja Brichta, ki je bil sam ranjen. Oprostil je Statkeja, katerega noge so bile že popolnoma sežgane. Brez zavestnega kondukterja so prenesli v čakalnico, kjer se je tudi Brichta vsled dobljenih opeklin brez zavesten zgrudil na tla. Tudi poštni oficijal Habal in poštni sluga Šantel sta močno ranjena. Tudi v spalnem vagonu je zgorela vsa prtljaga. Iz gorečega poštne voza so rešili samo nekaj poštnih žakljev, jednega s 500.000 gld. in jednega s 15.000 kron. Ostala pošta je zgorela. Trije vozovi brzovlaka so popolnoma zgoreli, pet voz tovarnega vlaka je povse razbitih, dvanajst močno poškodovanih. Ogenj je divjal na mestu do tretje ure popoldne! Šele ob 6 uri popoldne je bila proga prosta. — Statkeja so operirali. — Skoro ob istem času ob 1/4. uri zjutraj 24. t. m. se je zgodila nesreča tudi na mariborskem kolodvoru. Brzovlak šte. 2 z Dunaja je trčnil v nek vlak, katerega so ondi premikali. Petnajst voz in obe lokomotive so zelo poškodovani. Tudi tu je nastal ogenj v ambulančnem vozu ter so zgorela pisma in vrednostni papirji. Pol dneva je bila zaprta proga. Oseb ni nič poškodovanih. Teh nesreč seve noče biti nihče kriv. Značilno je, da se zadnji čas sosebno na južni železnici zgodi toliko nesreč. Nemški listi ostro kritikujejo nje upravo, ki z obsodbe vrednim štedenjem naloži na ramena nezadostnega števila uslužbencev toliko dela, da ga le ti ne morejo zmagati. — Končno se nam poroča še o četrti nesreči, ki se je v božičnih praznikih zgodila v bližini Budimpešte na postaji Bia-Torbagy. Vsled velikega prometa imeli so vlaki izvenredne zamude ter sta na tej postaji trčnila skupaj dva poštna vlaka. Mnogo oseb je bilo ranjenih, poštne oficijale Egle so dobili mrtvega pod razvalinami poštne voza, drugemu poštnemu uradniku je udrta črepinja. — Brzovlaji poročajo, da so se zgodile v praznikih še na treh drugih krajih nesreče na železnicah. Na Češkem je zasačil vlak mej postajama Hlinsko in Skuc nekaj delavcev. Trije delavci so mrtvi. Na Škotskem se je pri Montherwallu vlak zvrnil čez nasip. Mnogo oseb je ubitih. — V bližini Hayivarden-Heath je trčnil ekspresni vlak s poštnim vlakom. Tudi pri Siough sta trčnila dva vlaka. — Na Moravskem je na postaji Chropin zavozil poštni vlak v vozove, ki so bili nastavljeni na progi. Štirje potniki so poškodovani.

(Grozen potres na Štajarskem.) Poroča se nam, da se je v božičnih praznikih pojavil v redakcijah nemakonacionalnih listov štajerskih strahovit potres. Sunek je prišel iz »Wiener Ztg.«, ki prinaša imenovanje dr. Janko Bezjaka, profesorja na mariborskem učiteljskišču, okr. šolskim nadzornikom za šolske okraje Slovenska Bistrica, Št. Lenart in mariborska okolica. Nemcem se to imenovanje ne dopada, nam pa! Navaditi se bodo morali na — potresno ozemlje.

(Iz Kranjske Gore) se nam poroča: Debela zima je zavila naše kraje v mrzlo odejo. Snega je skoro poldrugi meter. — Gospod kapelan Josip Vrankar nas je pred kratkim zapustil. Za njegovo požrtvovalno delovanje kličemo: Bog povrni! — Kmetijsko društvo Podkorenem vrlo napreduje.

(Novo orožniško postajo) so dobili v Zagorju pri Postojni in Sodražici.

(V Trzišču) bode ustanovila družba sv. Cirila in Metoda otroški vrtec. Tako je že sklenila vodstvena seja.

(Okrajnim šolskim nadzornikom na Spodnjem Štajarskem) so imenovani: za celjsko okolico, Vransko in Šmarje učitelj Jožef Supanek v Grižah, za Dravograd, Trbovlje, Brežice, Sevnica nadučitelj v Trbovljah Jožef Vodušek, za Marnberg, Šoštanj, Slov. Bistrica, Konjice nadučitelj I. Dreflak v Rogatcu, za Maribor, Celje, Ptuj vodja mešč. šole v Mariboru Fr. Fritsch, za okraje Ljutomer, Rogatec, Gor. Radgona, okolica Ptuj J. Ranner, šol. vodja na Laškem.

(Rudarji na Štajarskem) so se pričeli živahno gibati. V nedeljo, 17. decembra je imela rudarska zveza dolgotrajna pogajanja glede sporazumljenja med rudarji in delodajalci. Delavstvo je zahtevalo

določitev minimalne plače, in sicer za osemurno dnino 1 gl. 50 kr. za sekače, 1 gl. 30 kr. za odvažalce, 1 gl. 10 kr. za nedorasle delavce (od 14. do 16. leta), 80 kr. za delavke, 20 % zvišanje plače za rokodelce, poleg tega tedensko izplačevanje za služka, prosto stanovanje ali primerno odškodnino in premoga, kolikor ga rabijo za kurjavo. Pogajanja so se razbila, ker posestniki premogovnikov niso hoteli nič slišati o izdatnem zboljšanju delavskih plač. Zato je prav malo upanja, da se 30. decembra na zopetnem pogajanju doseže sporazumljenje. Kaj čuda, da štajerski rudarji trumoma odhajajo na Vestfalsko, kjer so za enako naporno delo neprimerno boljše plačani. Naposled bodo morali tudi štajerski delodajalci ugoditi delavskim zahtevam, ako hote, da jim delavci z večine ne ubeže s trebuhom za boljšim kruhom.

(Gerbičeva »Glasbena Zora«) prinaša v šestem zvezku naslednje skladbe: »Njega ni!« besede Sim. Gregorčičeve, vglasbil Jos. Pavčič, »V slovo«, čveterospev, besede Vogrinčeve, uglasbil V. Vanda, »Ni je drage!« besede F. G., zložil Fran Gerbič in skladbo »Kakor diha«, besede in glasbo zložil Fr. Gerbič ter posvetil gospej Ljudmili Mankoč-Foersterjevi.

(Namen posvečuje sredstva) Pod tem naslovom je zbrodil »Slov. Narod« 16. t. mes. klerikalce, slovensko vinogradniško društvo in viškega župana, polil vse to z le temu listu lastno gnojnico perfidnosti in podal vse skupaj svojim čitateljem kot uvodni članek. Take reči sicer navadno preziramo, kajti stvar se obsoja sama, a našim čitateljem, ako bi se kateri tako daleč zmotil, da bi prijel za »Slov. Narod«, moramo vendar le povedati, da ne obstaja nikaka zveza med našim listom, slovenskim vinogradniškim društvom in pa viškim županom. Viški župan je lahko časti vredna oseba, a to je najnovejše, da je on pristaš katoliške narodne stranke ali pa klerikalec, kakor »Narod« pravi. No, kar ne trobi v Malovrh-Tavčarjev rog, to je klerikalec, in s tem je sodba končana. Ostalo jima brez dvojbe pove gospod župan sam o članku, ki nosi vse znake orožniške ovadbe, ako bi bila vsebina resnična. Slovensko vinogradniško društvo je pa, kakor smo poučeni, precej velika skupina vinogradnikov, kateri hočejo svoje pristno blago nasproti ponarejenim vinom in petjotu ter laški konkurenci, koji faktorji domačemu pristnemu blagu jemljejo vrednost in tržno ceno, spraviti v tržno kupčijo, in v tej skupini se nahaja lepo število oseb, katere šteje »Slov. Narod« med svoje najvernejše pristaše. Po naših mislih je to hvale vredno gospodarsko podjetje, ki služi tako prodajalcu kakor kupovalcu. Čuditi se pa moramo redaktorju dr. Tavčarju, kateri je pred letom še krošnjarij z vi-pavskim petjotom in si štel to v svojo večjo politiško zaslugo, — in kateri neusmiljeno preganja po svojih predalih konsumna društva zaradi baje ponarejenih vin, zdaj pa zopet s tako vnemo nastopa proti slovenskemu vinogradniškemu društvu, katero prodaja ceneno pristno blago. No, to je njegova stvar, a izključeno pa vendar le ni, da je to neki način podpore društvenemu podjetju, da mu sem ter tja posveti svojo pozornost, ki velja za društvo kot bistvena reklama, ker razumnik mora sklepati: najslabejša hruška ni, koje se on loti! No, končno je pa še »Bobenčkova krčma«, koja »Slov. Narod« zanima, kar je čisto naravno, ker se nahajata deželni odbornik in pa urednik v eni osebi. Ta Bobenčkova krčma je najstareja krčma, ki obstoji v isti hiši že nad 90 let. To je jasno, da ta krčma ne dopade mlajšim krčmarjem, a ta krčma tudi ni tukaj za te krčmarje, marveč za kmečko okolico, ki je po svojih županih in župnikih zahtevala to krčmo. »Slov. Narod« pravi, da ima klasičen dokaz v rokah za to, da se koncesija za krčmo ni dobila pravičnim potom, nam je pa na razpolago tudi klasičen dokaz o tem, da govori o tej zadevi oblastno človeče, kateremu je v zadnjem času bila priložnost pogledati si dotične spise, a nikakor mu dana oblast, jih porablja brez razuma nepravilno za lastne strankarske namene. Morebiti se dasta ta dva dokaza zjednačiti. Temu človeku in njegovim poslušateljem pa bodi povedano, da oddaja po obrtnem zakonu koncesijo za krčmo edino le v to poklicana oblast, ki sicer sme poslušati županstvo, a se ne ozira na njega pred-

loge. Naj bi bil poročal tedaj viški župan v pri-
dujočem slučaju, karkoli bi hotel, in če tudi oni
nesmiselni stavek, kojega »Slov. Narod« slastno
žuli, tako c. kr. okrajno glavarstvo ni na to na-
vezano in stori, o čemur se je prepričalo, da je
pravo. Iz tega pa sledi, da je »Slov. Narod«, na-
padajoč viškega župana iz strankarskih razlogov,
ker se bližajo občinske volitve, nastopil proti
samostalni oblasti. To naj zadostuje za danes!

(Počestčenje ameriškega slovenskega duhovnika.)
Urednik »Amerikanskega Slovenca« č. g. Jos. F.
Buh je postal prvi monsieur v duluski škofi-
ji. Slovesnost se, kakor poroča »Amerik. Slo-
venec«, vrši v Duluthu danes.

(Iz celovške škofije.) Župnijo Lipo bode oskr-
boval g. Drag. Hüttner, župnik v Rožeku. —
Prestavljen je g. provizor B. Hohl iz Milštata v
Molchihl. — Prezentovana sta: Za župnijo Ojstrica
č. g. Aleš Jelen, župnik v Karnskem gradu, in
na župnijo Šmihel v labudski dolini č. gosp. E.
Scheriau, župnik v Kotu.

(Koroških Slovencev borba za slovenske šole.)
Poroča se nam: Znano je, kako trpko borbo bi-
jejo koroški Slovenci že dolgo vrsto let za na-
rodne šole, za to, da se jim vender enkrat dá
pravica, zajamčena v naravnih in tudi v državnih
postavah. Mnogo uspeha v hudi borbi pač še
nismo dosegli. Razni čitatelji, zlasti pa vseskozi
mam sovražno uradništvo in učiteljstvo
je znalo na vse mogoče, tolikokrat tudi povsem
nepošteno načine doseči, da cilja nismo dosegli.
Da toliko ovire vendar niso ljudem še vzele vsega
poguma, kaže nam nastop vrlega krajnega šol-
skega sveta na Brnci ob Beljaku, ki je prosil
za slovensko šolo. Ta ukrep moramo po-
zdraviti z največjim veseljem ter želeti najboljšega
uspeha. Ga bodo-li slovenski možje dosegli? Na-
sprotniki so že na delu. V nemškonačijonalnih
»Kärntner Nachrichten« pišejo z vso grdobno zoper
omenjeni sklep, v občini so začeli zvijačno nabir-
ati podpise za protiprosnjo. Tako bodo i tu na-
peli vse sovražne sile, da zabranijo Slovincem
skromno pravico, da zabranijo, da bi se slovenska
deca poučevala v materinem jeziku. In le bati se
je, da se jim makana zopet posreči.

(Upeljava kronске veljave kot deželne veljave
pri finančnih uradih.) V smislu cesarske naredbe
z dne 21. septembra 1899 stopi s 1. januarjem
1900 na mesto avstrijske veljave s postavo z dne
2. avgusta 1892 določena kronska veljava kot je-
dino zakonita deželna veljava. Vsled tega določa
§ 9 splošnega predpisa, da se morajo posluževati
c. kr. oblasti in uradi počenši s 1. januarjem
1900 pri vsem notranjem in vnanjem uradovanju
le kronske veljave. Novčne vsote so tedaj v vseh
za notranjo ali vnanjo službo namenjenih spisih
v kronski veljavi navesti ter se je pri tem brez
izjeme načela držati, da se ima državno zaraču-
njevanje vršiti izključno le v kronski veljavi in
da morajo biti tudi v odredbah in naznanilih iz-
danih za občinstvo, tako tudi v vseh odlokih in
nalogih, strankam namenjenih denarne vsote izra-
žene v kronski veljavi. Na to se opozarjajo zlasti
davčni zavezanci z opombo, da treba počenši s 1.
januarjem 1900 tudi v vseh tiskovinah, ki jih treba
izpolniti, kakor n. pr. v napovedih za osebno do-
hodnino in rentnino, potem v napovedih o na-
jemninskih dohodkih, denarne vsote v kronski ve-
ljavi navesti.

(Zmrznil je) 21letni fant Andrej Urankar iz
Gabrija občine Blagoviške 21. t. m. Šel je s sejma
iz Krašnje, malo se napil žganja, in ko je o
mraku lezel v visoko ležečo vas Gabrije čez vi-
soke zamete, je opešal, obležal tik pod vasjo na
domačem vrtu in zaspal — v smrt. Našli so ga
šele drugo jutro. — O ti ubogo naše ljudstvo,
kako dereš v propast! Tujci ti hočejo vzeti na-
rodnost, liberalci vero, tvoje kmetijstvo propada
in kmalo te ne bo več živilo, že nesrečno žganje-
pitje pa ti spodkopava življensko moč. Kje je
rešitev?

(»Amerikanski Slovenec«) se je preselil iz To-
wera v Joliet, kjer je dom »K. S. K. Jednote«, ki
je organizirala že nad tri tisoč slovenskih delav-
cev. Joliet je nekako središče »Združenih držav«,
torej je bila ta preselitev za napredek slovenskega
gibanja v Ameriki zelo srečna. List bo vodil žup-
nik g. Fr. Šusteršič.

(Božične praznike brez denarja) je letos imela
občinska uprava v Mariboru. Iz Gradca je dobila
za Božič žalostno poročilo, da niti deželna, niti

občinska hranilnica ne more dati Mariboru poso-
jila dveh milijonov kron. Pri denarju se neha tudi
nemška »Gemeinbürgschaft«.

(Carinarsko prakso) morejo po razsodbi fin.
ministerstva nastopiti tudi abiturijentje tuzemskih
učiteljskih.

(Ogenj v dimniku.) V soboto popoldne so se
unele saje v dimniku hiše Jos. Tomca v Strelških
ulicah, a so domačini naglo pogasili ogenj. — V
ponedeljek je pa gorelo v dimniku Kat. Zupan v
Študentovski ulici, a tudi brez vsake nesreče.

(Izreden slučaj.) Na graškem vseučilišču je
bilo v petek 22. t. m. 17 medicincev promovi-
ranih.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 27. decembra. Cesar se je si-
noči povrnil iz Wallseea.

Dunaj, 27. decembra. Deželni zbori
dovolijo pred novim letom začasni proračun;
po novem letu pa prično zborovati še le
po 17. januarju, ko delegacije dovrše svoje
delo.

Dunaj, 27. decembra. Ogerska delega-
cija je došla na Dunaj. Avstrijska delegacija
ima sejo jutri ob 11.

Trst, 27. decembra. Zveza italijanskih
poslancev v drž. zboru sestavi skupen pro-
gram ital. političnih zahtev. V to svrhu iz-
volijo Južne Tirole, Trst, Istria in Gorica
po jednega člana v dotični odsek.

Vratislava, 27. decembra. V Ošetu ob
rusko-poljski meji je 21-letni kmet Kowalski
pobil do smrti svoje stariše, štiri sestre, svo-
jega brata, deklo in jednega otroka. Morilca
so zaprli.

Rim, 27. dec. Sv. oče je vsprejel včeraj
goriškega knez nadškofa kardinala Missio
v poslovljni avdijenci ter mu naročil, naj
pokloni cesarju Franc Jožefu novoletna vo-
ščila Nj. Svetosti.

Belgrad, 27. decembra. Minulo soboto
nagroma umrli vojni minister Vukčević je
bil včeraj pokopan z vojaškimi častmi. Kralja
Aleksandra je pri pogrebu zastopal razkralj
Milan.

Berolin, 27. decembra. Princa Ahren-
berga, ki je ubil nekega Hotentota, je vojni
sod obsodil tri leta v ječo ter ga izključil
iz angleške armade.

Vojska v Južni Afriki.

V minulih božičnih praznikih je neki vladal
na bojišču mir, kajti poročila, ki jih objavljajo
sedaj londonski vojni urad in pa razni drugi do-
pisovalni uradi, govore le o dogodkih na bojišču
pred prazniki. Razvidi se pa iz teh poročil, da
šteje posadka v Ladysmithu le še ure, kajti brez
pomoči mora kapitulirati v najkrajšem času. Ta
usoda je pa baje že zadela Mafeking in Kimber-
ley, a potrjene te vesti še niso.

Glavni angleški armadi pa le mirujeta, oziroma
se umikata nazaj, kakor jima je naročil genera-
lissimus Roberts. Do njegovega prihoda sredi ja-
nuvarija ni pričakovati večjih angleških akcij na
bojiščih.

London, 27. decembra. Upor Holandcev
v Kap-koloniji se vedno množi, vanj je vple-
tenih tudi več članov kapske deželne zbor-
nice.

London, 27. decembra. Iz Pretorije jav-
ljajo 7. t. m., da je general Joubert popolno
okreval in se povrnil na bojišče. — Ujeti
burski poveljnik Demeillon je pobegnil iz
Kapstadta.

London, 27. decembra. »Times« z ozi-
rom na rastočo vstajo svetuje vojskovodjem,
naj pred vsem branijo Kapland, potem naj
še le mislijo na napad v burske dežele.

London, 27. decembra. Iz Pietermaritz-
burga poročajo 20. t. m.: Iz Ladysmitha
se poroča s pomočjo heliografa, da je po-
sadka s hladnokrvnostjo (?) vsprejela vest o
brezuspešnem Bullerjevem napadu na bursko
armado. Vse je prepričano, da se je opro-
stitev Ladysmitha odložila le za kratko dobo
in da posadka lahko vztraja še nekaj časa.
Dne 19. in 20. t. m. so Angleži zopet pri-
čeli streljati na burske nasipe pri Colenso in
razdejali most (katerega so pa Buri že prej
porušili!) preko Tugele in s tem neki one-
mogočili povrat burskih vozov onstran reke.
Buri na napad niso odgovorili.

Newyork, 27. decembra. Irski Fenijci
se organizujejo ter hočejo prodreti v Ka-
nado, ako bi Angleže silili ondi imeti pri-
pravljeno večjo armado.

London, 27. decembra. Reuterjev urad
objavlja iz Laurencu - Marquesa 18. t. mes.
uradno brzojavko iz burskega tabora, iz ka-
tere je razvidno, da je bila bitka pri Tugeli
usodna za Angleže. Objavljeno število izgub-
ljenih topov se sicer vjema s tem poročilom,
glede izgub vojakov se pa razvidi, da je ge-
neral Buller marsikaj zamolčal.

London, 27. decembra. Vojni urad ob-
javlja brzojavko z dne 24. t. m. iz Pieter-
maritzburga: Dne 22. t. m. se je bil pri
Ladysmithu boj, v katerem je bilo ranjenih
pet častnikov, izmed moštva je bilo pa devet
ubitih in deset ranjenih.

Umrli so:

22. decembra. Blaž Gostinčar, črevljarski pomočnik,
32 let, Bohoričeve ulice 28, Meningitis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opaz- vanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
25	9. zvečer	736.0	-10.9	brezv.	jasno	0.0
26	7. zjutraj 2. popol.	735.0 736.0	-11.8 -4.6	sl. jzah. sl. vzh.	megla oblačno	
26	9. zvečer	736.5	-4.6	brezv.	oblačno	1.3
27	7. zjutraj 2. popol.	734.3 732.7	-4.8 -2.6	sr. zah. sl. jzah.	sneg oblačno	

Srednja temperatura ponedeljka -13.1°, normale: -1.7°.
Srednja temperatura torka -7.0°, normale: -2.5°.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potreb-
nega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati),
ter se dobi za predplačilo 1 glđ. 50 kr., po pošti
10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri Jožefu
Valenčiču na Dunaju, III., Hauptstrasse 84,
3. Stiege, II. Stock, Th. 38.

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar,
ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana,
knjig je malo več. 1000 1

1001 1—1

Klanjajoč se Božji Previdnosti, tužnega srca naznanjam v svojem in sorodnikov
imenu, da je Bogu vsegamogočnemu dopadlo, danes 26. decembra ob 5. uri popoldne
prečastitega gospoda župnika

Jakoba Dolenc-a,

večkrat previdenega s sv. zakramenti, poklicati k Sebi v boljše življenje.

Pogreb predragega ranjkega bo v petek ob 10. uri zjutraj iz furne cerkve na po-
kopališče Grubenica na Igu.

Svete maše za nepozabnim ranjnim gospodom se bodo darovale v farni cerkvi
sv. Martina na Igu in v drugih cerkvah.

Prečastitega gospoda župnika priporočam v molitev in spomin pri sv. maši.

Na Igu, dne 26. decembra 1899.

Dr. J. Mauring.

Zahvala. 999 1-1

Globoko ginjeni za razne tolažilne dokaze so-
čutja, ki so nam došli povodom bolezni in smrti
našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, sta-
rega očeta, tasta, gospoda

Janeza Klobavs-a
posestnika

izrekamo vsem, osobito pa čast. duhovščini, p. n.
gg. uradnikom, slavni narodni čtalnici, kakor tudi
vsem, ki so predragega pokojnika spremili k zad-
njemu počitku, našo najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 79

2 križeva pota,

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.-,
drugi 150 cm. visok, velja » 250.-,
ima na prodaj 998 12-2

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani. Valvazorjev trg.

Oglje za kadilnico

izdeluje

V. A. Winding

v Bistrici ob Dravi, Koroško.

Znano dobra postrežba in naj-
boljše blago.

PRAKTISCH und GUT Na stotine spričal je na razpolago. Eno najsledi:

Vaše blagorodje!

Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo porabili.
Krasna in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosl tega oglja,
ali po povzetju ali kakor je sicer navada na naslov:

Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopeljne
ulice 4. Cesko.

06 26-12 S posebnim spoštovanjem ves udani

Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podprijor.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna dobrota blaga.

Dobiva
se povsod!

Najboljše voščilo (biks) svetá
je
Ciril-Metodovo voščilo. 992 3-2

Dá brez truda hitro najlepši blišč.
Vzdrží usnje mehko.

Kdor hoče obuvati ohraniti lepo, ble-
šče in trpežno,
naj kupuje samo **Ciril-Metodovo voščilo.**
Glavni zalagatelj

Ivan Drufovka v Gorici
na Travniku šte. 5.
Podružnici v Sežani in Komnu.

Zaloga vsakovrstnega usnja.
Ceniki trgovcem zastoj in franko. 23

**Zahtevajte
povsod!**

Najceneje in najbolje se pač kupi neposredno pri izdelovalcu.

Leopold Tratnik

pasar in srebrar v Ljubljani, sv. Petra cesta

priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom izredno lepe

izdelke cerkvenih posod in orodja

v najraznejših slogih in najnovejših oblikah razne velikosti.

Gospodom hišnim posestnikom in sl. občinstvu pa priporoča lastne 991 (6-2)

izdelke električnih svetilk

kakor tudi svojo zalogo istih iz najslovitejših in največjih tovarn. — V zalogi ima tudi
vse k električni razsvetljavi potrebne steklene in porcelanaste predmete.

Kar bi ne bilo po želji stranke v zalogi, naredi ali preskrbi v najkrajšem času.

Cene so najnižje, blago zjamčeno dobro.

Stare petrolejske svetilke, lestenoe, svečnike itd. prenaredi za električno
razsvetljavo hitro in poceni.

Vzorci in ceniki vseh tu- in inozemskih tovarn so na razpolago.

Najceneje in najbolje se pač kupi neposredno pri izdelovalcu.

Kurja očesa,

trdo kožo, žulje itd. odpravi urno, brez bolečin in gotove iz-
vrstni in v vseh nedosegljivi **Trnkóczy-jev** obliž, ki je dobiti v „**Fran-
čiškovi lekarni**“ na Dunaji, V. 2, **Schönbrunnerstrasse 107.** Cena
60 kr., po pošti 65 kr., franko ter rekomandirano 80 kr. — po povzetju ali
če se denar (tudi v znamkah) naprej pošlje. Obliž za poskušajo 35, po pošti
40 kr. — **Učinek zjamčen!** — Razpošilja se točno.
V Ljubljani je dobiti v lekarni **Ubalđ pl. Trnkóczy-ja** na
Glavnem trgu št. 4. 109 20-4

**Za ličenje kositernih pred-
metov,** bronzo imitacijo, bronžiranje kipov
iz mavca, bronžiranje ograj pri stop-
nicah, vse v najfinejši izvršitvi, priporočata se **BRATA
EBERL** v Ljubljani, **Franciskanske ulice.**

Vnanja naročila proti povzetju. 228 26 11-8

Spreten kovač,

kateremu se izroči kovačnica, sprejme se takoj
pri gosp. **Karol Lenče-tu** v Laverici pri
Ljubljani. 931 10

SLOVENCI,
pristopajte k
„Naši straži“!

Bogato izberó

božičnih in novoletnih daril

priporoča 975 6-5

droguerija F. Petauer v Ljubljani.

Vkusno vrejena lepotilna sredstva, mične novosti
po različnih cenah.

**Toaletni predmeti, dišave, čaj, rum,
konjak, likêri, vina.**

Fotografični aparati, prijetna in poučna zabava za
mladino in odrasle.

Kranjska hranilnica v Ljubljani.

Razglas.

Vsled sklepa občnega zbora udov društva kranj-
ske hranilnice dné 21. t. m. obrestovale se bodo
pri **kranjski hranilnici** 995 3-1

od dné 1. januarija leta 1900

vse obstoječe in prihodnje hranilne vloge

po 4%.

**Rentni davek od teh vlog bode
plačal zavod sam.**

Ravnateljstvo kranjske hranilnice

v Ljubljani, 22. decembra 1899.

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899: čez 2 milijona gld.

Denarni promet v devetih mesecih: čez 6 $\frac{1}{2}$ milijona gld.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče štev. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

 4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld. čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899:
2,112.219 gld. 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept. 1899:
6,757.658 gld. 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.
— Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1899.

853 21

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Jostp Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v St. Vidu nad Ljubljano.

Odborniki:
Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Dr. Viljko Schweitzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Gregor Štbar,
župnik na Rudniku.

Dr. Janko Brejc,
odvet. koncip. v Ljubljani.

Matiija Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Dr. Aleš Ušeničnik,
stolni vikar v Ljubljani.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolnišnice
blagajne v Ljubljani.

Narodna jed

postati morajo **testenine** iz prve kranjske
tovarne testenin

Žnideršič & Valenčič v Ilir. Bistrici

po njih izbornem okusu, obilnej redilnosti nizki ceni in jednostavnem pripravljanju.
Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. 954 4

Kinč in svečice za božična drevesca

igrače,

nadalje

gumi-galoše,

samo najboljšega izdelka, ruske in ame-
riške, priporoča

galanterijska zaloga 981 5-5

Ivan Kordik-a v Ljubljani, Prešernove
ulice št. 10-14.

Poštne pošiljatve se pošljejo obratno, le s polovico stroški.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4 $\frac{1}{2}$ %.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 4 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Telefon štev. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet štev. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dne do dne po 4 $\frac{1}{2}$ %.
Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza

Dne 22. decembra.

Skupni državni dolg v notah	98 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 » 25 »
Avstrijska zlata renta 4%	115 » 30 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98 » 25 »
Ogerska zlata renta 4%	115 » 40 »
Ogerska krona renta 4%, 200	94 » 40 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	921 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	372 » — »
London vista	121 » 37 $\frac{1}{2}$ »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	59 » 07 $\frac{1}{2}$ »
20 mark	11 » 81 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 66 $\frac{1}{2}$ »
Italijanski bankovci	44 » 70 »
C. kr. cekini	5 » 72 »

Dne 22. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	167 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199 » 75 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 » 25 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » 25 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106 » 50 »
Posojilo goriskega mesta	— » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 » — »
Prioritetne obveznice državne železnice	207 » 75 »
» » južne železnice 3%	162 » — »
» » južne železnice 5%	119 » 25 »
» » dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	202 gld 15 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	155 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 10 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	86 » 25 »
St. Genois srečke, 40 gld.	85 » 75 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	90 » — »
Ljubljanske srečke	26 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	147 » 25 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3080	— » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	412 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	65 » 25 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	97 » — »
Montanska družba avstr. plan.	266 » 75 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	203 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.